

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE STUDII SUD-EST EUROPENE

RAPORT DE ACTIVITATE
2023

Denumire	Institutul de Studii Sud-Est Europene
Statutul juridic	personalitate juridică
Actul de înființare	H.C.M. 541/20 iulie 1963. ISSEE, reînființat în 1963, sub direcția Prof. Mihai Berza, este succesorul de drept al Institutului de Studii Sud-Est Europene întemeiat de Nicolae Iorga în 1913 și al Institutului de Studii și Cercetări Balcanice întemeiat de Victor Papacostea în 1937.
Director	Dr. Daniel Cain
Adresa	Casa Academiei, et. 4, Calea 13 Septembrie nr. 13, 050711 București
Telefon	0213182429
Fax	0213182422
pagina web	www.acadsudest.ro
e-mail	issee@acadsudest.ro

DOMENIILE DE CERCETARE
ALE INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE

Conform clasificării CAEN: 7220 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste
Conform clasificării UNESCO: 5599 Istoria comparată a popoarelor din Sud-Estul european;
6299 Științele artelor și literelor, istoria comparată a literaturilor Sud-Estului european; 5799
Lingvistică balcanică; 5199 Antropologie generală și comparată a Sud-Estului european.

Misiunea științifică a Institutului și direcțiile de cercetare definitorii

Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române desfășoară activitate științifică în domeniul cercetării comparative și interdisciplinare a Sud-Estului Europei. ISSEE colaborează strâns cu Comitetul Național Român de Studii Sud-Est Europene și cu Asociația Internațională de Studii Sud-Est Europene, organism care susține și coordonează studiile sud-est europene pe plan mondial. ISSEE este menit să contribuie la dezvoltarea cercetărilor științifice asupra Balcanilor și, în sens mai larg, a întregului Sud-Est european, la progresul cunoașterii popoarelor din această zonă, la relevarea elementelor comune din istoria și cultura lor. ISSEE cercetează sistematic acțiunea principalilor factori de unitate în diversitate asupra lumii sud-est europene: substratul iliro-tracic, Imperiul și civilizația romană, elenismul, civilizația bizantină, statele, limbile și culturile sud-slave, civilizația otomană, neolenismul, ortodoxia, modernismul european. ISSEE publică colecții de izvoare, lucrări de sinteză, monografii, o revistă cu largă recunoaștere internațională (RESEE), organizează reuniuni științifice internaționale, participă la organizarea de cicluri de calificare doctorală și postdoctorală, organizează cursuri de limbi balcanice și orientale, încheie acorduri de cooperare cu instituții cu profil înrudit din întreaga lume.

Număr de cercetători în Institutul de Studii Sud-Est Europene: **29**; număr de posturi: **36**

**PROGRAMELE DE CERCETARE
ALE INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE ÎN 2023
aprobate de Secția de Științe Istorice și Arheologie
a Academiei Române în luna decembrie 2022**

Programul 1. Mărturii românești peste hotare. Creații românești și izvoare despre români în colecții din străinătate. Coordonator: Ioana Feodorov. Program fundamental al Academiei Române.

Colectiv de cercetare: Ioana Feodorov, Andrei Pippidi, Mihai Țipău, Daniel Cain, David L. Neagu, Nicholas Bishara, cu colaborarea Iulianei Deac (tehnoredactor).

Lucrări planificate în 2023:

1. Publicarea la Editura Istros a ultimului volum al seriei, al VII-lea, cuprinzând Indicii generali (coord. Ioana Feodorov);
2. Mihai Țipău, *Mărturii românești peste hotare. Grecia*, ediție revizuită și adăugită, pregătire pentru publicare la Editura Istros.
3. Nicholas Bishara, *Inventarul cărții tipărite de Antim Ivireanul răspândite în țările cuprinse în seria Mărturii românești peste hotare*, vol. I-VI.2.

Programul 2. Continuitate, unitate, diversitate culturală și lingvistică în Europa de Sud-Est (epoca medievală și modernă). Coordonator: Cătălina Vătășescu. Programului îi este asociat un proiect de cercetare bilateral cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe: *Continuity, Unity, Cultural and Linguistic Diversity in Southeastern Europe (Medieval and Modern Times)* (2023-2025).

Lucrări planificate:

1. Cătălina Vătășescu *Studiu lingvistic asupra credințelor religioase ale românilor și albanezilor în context sud-est european* (2023-2025).
2. Oana Uță Bărbulescu, *Cercetare asupra slavonismelor culte din textele vechi românești* (2023-2025) (în colaborare cu Dana Mihaela Zamfir, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române).
3. Cristina Codarcea, *Educație ecleziastică și misiuni apostolice în Peninsula Balcanică, secolele XVII-XIX. Formarea clerului misionar în vederea reconstrucției comunităților catolice din Rumelia otomană*. (2023-2025).
4. Simona Nicolae, *Verbele iubirii în poezia greacă* (2023-2025).

Programul 3. Antropologia socială a spațiului sud-est european. Coordonator: Stelu Șerban. Programului îi este asociat un proiect de cercetare bilateral cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe *In the Spirit of Modernization: State and Society in Southeast Europe (19th-20th centuries)* (2022-2024):

Lucrări planificate:

1. Stelu Șerban, *Contribuții la o istorie a mediului din Lunca Dunării de Jos* (2022-2024)
2. Ștefan Dorondel, *Istorie, societate și zone umede în Sud-estul european* (2022-2024)

Programul 4. Instituții, religie și colonizare în Antichitatea greacă. Coordonator: Vasilica Lungu. Programului îi sunt asociate parteneriate cu Muzeul Luvru (Paris) și ICEM-Tulcea (2021-2024), colaborări cu Institutul Canadian din Atena în vederea finalizării proiectului de la Lesbos, privind cercetarea și publicarea rezultatelor

săpăturilor arheologice din situl Kastro-Mytilene, respectiv cu AOROC Paris și Universitatea Lyon Lumière 2, în proiectul Labraunda (1 iulie - 10 septembrie 2021).
Lucrări planificate:

Vasilica Lungu, *Cetățile ioniene Orgame și Tomis. Dinamica evoluției lor istorice în context egeo-mediteranean (sec. VII-I a. Chr.)* (2021-2023).

Programul 5. Literatura bizantină (sec. XI-XV): ediții, traduceri și studii istorico-filologice. Coordonator: Simona Nicolae.

Lucrări planificate:

1. Simona Nicolae, *Manuel Paleologul: scrisori și versuri creștine. Ediție, traducere, studiu* (2021-2023)
2. Mihail Mitrea, *Ediția critică a Cuvântului encomiastic la Sfinții Apostoli (BHG 160h) compus de patriarhul Filotei Kokkinos* (2021-2023)
3. Mircea Duluș, *Din întrebările și răspunsurile lui Theophanes Kerameus și Iustin Filosoful (Ἐκ τῶν ζητήματων καὶ ἐπιλύσεων Θεοφάνου Κεραμέως καὶ Ἰουστίνου φιλοσόφου): ediție critică, traducere și comentariu* (2022-2024)

Programul 6. Tradiția bizantină în Sud-Estul Europei (sec. XIV-XVII). Coordonator:

Petre Guran. Programului îi sunt asociate trei proiecte de cercetare, cu Institutul de Studii Istorice al Academiei Bulgare de Științe: *Religious rhetoric of power in the Byzantine and Balkan Middle Ages* (2023-2025); cu Institutul de Studii Bizantine al Academiei Sârbe: *Byzantine Heritage in South-Eastern Europe in the Middle Ages* (2023-2025); respectiv Institutul de Studii Slavone al Academiei Cehe de Științe: *The bilingual (Church Slavonic - Romanian) Grammar of the 17th century attributed to Staico Grammaticus* (2023-2025).

Lucrări planificate:

1. Petre Guran, *Criza civilizației constantiniene în Bizanțul târziu și începuturile secularizării în spațiul geopolitic al Ortodoxiei* (2023-2025)
2. Oana Iacubovschi, *Viața și minunile Sfântului Gheorghe în Moldova (secolele al XV-lea- al XVI-lea). O analiză din perspectivă literară și iconografică* (2023-2025)
3. Mihail-George Hâncu, *Palia istorică în spațiul bizantino-slav* (2020-2023)
4. Ioan Gabriel Alexandru, *Catalogul manuscriselor juridice din Biblioteca Academiei Române* (2022-2024).

Programul 7. Sud-Estul Europei și Mediterana Orientală în epoca otomană (sec. XV-XIX). Coordonator: Viorel Panaite.

Lucrări planificate:

Viorel Panaite, Radu Dipratu, *Înțelegerile otomane de pace și comerț (sec. XV-XIX). Partea I. Inventarul ‘ahdname-lelor din secolul al XVI-lea* (2020-2023).

Programul 8. Relațiile Sud-Estului Europei cu Orientul Apropiat și Caucazul.

Coordonator: Ioana Feodorov. Acestui program îi sunt asociate un proiect de cercetare bilaterală, cu Institutul de Studii Orientale „A. Krymsky” din Kiev al Academiei de Științe a Ucrainei (*17th Century Historical Sources concerning Moldavia and Ukraine. Research on Paul of Aleppo’s Travels of Macarius III, Patriarch of Antioch*, 2018-2024).

Colectiv de cercetare: Ioana Feodorov (coord.), Mihai Țipău, Radu Dipratu, David L. Neagu, Nicholas Bishara.

Lucrări planificate:

1. *Catalogul manuscriselor orientale din colecțiile Bibliotecii Academiei Române –*

București și Filiala Cluj (2020-2023). Lucrarea va avea ca rezultat întocmirea unui catalog descriptiv pentru uzul B.A.R. și publicarea unui volum ilustrat. Colectiv de cercetare: Ioana Feodorov (coord.), Mihai Țipău, Radu Dipratu, David L. Neagu și Nicholas Bishara. Lucrarea se va desfășura în baza unor acorduri semnate cu Biblioteca Academiei Române – București și Filiala Cluj.

2. Ioana Feodorov și Yulia Petrova, co-autoare, cu colaborarea lui Serghei Frantsuzov, ediția arabă și traducerea engleză a filelor 1v-94r din manuscrisul arab al *Jurnalului de călătorie* al lui Paul din Alep, predare spre publicare la Editura Brill, vol. 1 din seria *Paul of Aleppo's Journal*. (2022-2023)

3. Nicholas Bishara, studiu asupra ediției arabe fragmentare a lui Qustantin al-Basha din *Jurnalul* lui Paul din Alep (filele 1v-24r). (2022-2023)

Programul 9. Neolenismul în Sud-Estul european: erudiție, mobilitate, modernitate. Coordonator: Lia Chisacof.

1. Lia Brad Chisacof, *Ediția „Condiții limbii românești” a lui Iordache Golescu (Ms. rom. 1595 BAR)* (2018-2023)
2. Mihai Țipău, *Scrierea istorică a lui Athanasios Ipsilantis Komninos. Traducere în limba română cu note istorice și filologice* (2017-2023)
3. Ștefan Petrescu, *Arendașii „sud-dunăreni” în România secolului al XIX-lea* (2020-2023).
4. Marilena Vlad, *Ediție și traducere din limba greacă a primei părți a tratatului De anima al lui Teofil Corydaleu* (2020-2023).

Programul 10. Relații interbalcanice în secolele XIX-XX. Coordonator: Daniel Cain.

Programului îi sunt asociate două proiecte de cercetare bilaterale: 1) cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe: *In the Spirit of Modernisation: State and Society in Southeast Europe (19th-20th centuries)* (2022-2024); 2) cu Institutul de Studii Istorice al Academiei Bulgare de Științe: *Institutions and personalities in international relations in Southeast Europe, XIX-XX century* (2023-2025).

Lucrări planificate:

1. Daniel Cain, *Relații militare româno-bulgare (1912-1918)* (2021-2023)
2. Florin Țurcanu, *În așteptarea războiului: garnizoana Capului de Pod Turtucaia în ultimul an al neutralității României (1915-1916)* (2021-2023)
3. Ligia Livadă-Cadeschi, *Memorii de război ale medicilor români, secolele XIX-XX* (2021-2023)
4. Virginia Blînda, *Mobilitatea cunoașterii în Sud-Estul Europei (a doua jumătate a secolului al XIX-lea)* (2020-2023)
5. Constantin Ardeleanu, *Ingineri și infrastructură de transport în regiunea Dunării de Jos în secolul al XIX-lea*, (2022-2024).

Programul 11. Relațiile Sud-Estului Europei cu spațiul italian (sec XIII-XVII). Coordonator: Andrei Pippidi.

Lucrări planificate:

1. Andrei Pippidi, *Culegere de documente italiene cu privire la Țările Române (sec. XVI-XVIII)* (2023-2024)
2. Alessandro Flavio Dumitrașcu, *Veneția și Ancona la Marea Neagră în secolele XV-XVI* (2022-2023)
3. David L. Neagu, *Armenii și politica orientală a Sfântului Scaun în secolele XIII-XIV* (2022-2024)

**PROIECTE DE COOPERARE INTERACADEMICĂ INTERNAȚIONALĂ
ASOCIATE PROGRAMELOR DE CERCETARE ALE INSTITUTULUI ÎN 2023**

Proiectul 1. Continuity, Unity, Cultural and Linguistic Diversity in Southeastern Europe (Medieval and Modern Times). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 2. **Coordonatori: Cătălina Vătășescu și Lora Taseva.**

Colectivul de cercetare român: Cătălina Vătășescu, Cristina Codarcea, Mihail-George Hâncu, Simona Nicolae, Lia Brad Chisacof, Oana Uță-Bărbulescu, Dana Zamfir, Iulia Mărgărit.

Proiectul 2. La cité Orgamé/Argamum et son territoire: archéologie d'un paysage antique (2021-2024). Programul II franco-român coordonat de Institutul de Studii Sud-Est Europene și Institutul de Ecologie Muzeală Tulcea din partea română și de Muzeul Luvru, din partea franceză, asociat Programului de cercetare nr. 4. **Coordonatori: Vasilica Lungu și Alexandre Baralis.**

Proiectul 3. The Byzantine Heritage in South-Eastern Europe in the Middle Ages (2022-2025). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Studii Bizantine al Academiei Sârbe de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 6. **Coordonatori: Andrei Timotin și Srdjan Pirivatrić.**

Colectivul de cercetare român: Andrei Timotin, Petre Guran, Oana Iacubovschi, Mihail-George Hâncu, Mihail Mitrea, Mircea Duluș, Ioan-Gabriel Alexandru.

Proiectul 4. Religious rhetoric of power in the Byzantine and Balkan Middle Ages (2013-2025). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Studii Istorice al Academiei Bulgare de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 6. **Coordonatori: Andrei Timotin și Ivan Biliarsky.**

Colectivul de cercetare român: Andrei Timotin, Oana Iacubovschi, Mihail Mitrea, Mircea Duluș, Mihail-George Hâncu, Ioan-Gabriel Alexandru.

Proiectul 5. 17th Century Historical Sources concerning Moldavia and Ukraine. Research on Paul of Aleppo's Travels of Macarius III, Patriarch of Antioch (2018-2023). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Studii Orientale „A. Krymsky” din Kiev al Academiei de Științe a Ucrainei, asociat Programului de cercetare nr. 8. **Coordonatori: Ioana Feodorov și Yulia Petrova.**

Colectivul de cercetare român: Ioana Feodorov, Mihai Țipău, Oana Iacubovschi, Zamfira Mihail, Nicholas Bishara.

Proiectul 6. In the Spirit of Modernization: State and Society in Southeast Europe (19th-20th centuries) (2021-2023). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 3. **Coordonatori: Stelu Șerban și Alexandre Kostov.**

Colectivul de cercetare român: Stelu Șerban, Daniel Cain, Ștefan Dorondel, Constantin Ardeleanu.

Proiectul 7. Tangible Things: Restoring Encounters with the others through non-european ethnographic objects in East-Central and South-Eastern Europe (2023-2025). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Arheologie și Etnografie al Academiei Polone de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 3. **Coordonatori: Stelu Șerban și Dagnosław Demski.**

Colectivul de cercetare român: Stelu Șerban, Ștefan Dorondel.

Proiectul 8. The bilingual (Church Slavonic - Romanian) Grammar of the 17th century attributed to Staico Grammaticus (2023-2025). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Studii Slavone al Academiei Cehe de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 6. **Coordonatori: Mihail-George Hâncu și Vladislav Knoll.**

Proiectul 9. Institutions and personalities in international relations in Southeast Europe, XIX-XX century (2023-2025). Proiect de cercetare în colaborare cu Institutul de Studii Istorice al Academiei Bulgare de Științe, asociat Programului de cercetare nr. 10. **Coordonatori: Daniel Cain și Vladimir Zlatarsky**

Colectivul de cercetare român: Daniel Cain, Constantin Ardeleanu, Florin Țurcanu, Ștefan Petrescu

**REZULTATELE ACTIVITĂȚII DE CERCETARE
A INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE ÎN 2023**

**Cărți (monografii, ediții, volume colective)
publicate în străinătate**

1. Mircea Duluş, Nunzio Bianchi (ed), *Legacies and Entanglements: Religious Identity, Cultural Tradition and Political Order in the Byzantine Sphere*, Études byzantines et post-byzantines n.s. V (XII), 2023, Herlo Verlag, Heidelberg, 320 p.
2. Ioana Feodorov, *Arabic Printing for the Christians in Ottoman Lands. The East-European Connection*, De Gruyter, 2023, 441 p.
3. Paolo Odorico, *Méthodes et contextes dans la littérature byzantine. Recueil d'études* édité par Andrei Timotin et Ovidiu Olar, Heidelberg, Herlo Verlag, 2023 (Supplementa Études byzantines et post-byzantines, 4), 432 p.

**Cărți (monografii, ediții, volume colective)
publicate în România**

1. Mihail Mitrea, Tikhon A. Pino (ed), *Hesychasm: Theology and Praxis from Late Byzantium to Modernity*; Studia Universitatis Babeş Bolyai Theologia Orthodoxa 67, nr. 2, 2022, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană (publicată în martie 2023), 390 p.
2. Ștefan Petrescu, Lidia Trăușan, *Apostol Arsachi (c.1792-1874). Medic, om politic și everghet/Απόστολος Αρσάκης (περ. 1792-1874). Γιατρός, πολιτικός και εφεργέτης*, traducere: Apostolos Patelakis, Georgios K. Ioannidis, București, Editura Omonia, 2023, 380 p.
3. Cătălina Vătășescu (ed), *Relațiile etnice și culturale în Europa de Sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii. Actele Colocviului româno-bulgar, București, 15 iunie 2022*, Biblioteca de Studii și Cercetări Sud-est Europene, IX, Cluj-Napoca, Editurile Scriptor și Mega, 2023.

Articole publicate în reviste științifice din străinătate

1. Constantin Ardeleanu, “Commercial and political needs demand the establishment of a Black Sea port”: Infrastructure development, opportunities and anxieties in an Eastern European periphery (1860s–1870s), „Journal of Transport History”, 44.3 (2023), p. 436–456.
2. Constantin Ardeleanu, „From ‘the Dirtiest to the Best Water’ in Romania. Public Health, Sanitary Diplomacy and Water in Sulina (1890s–1914)”, „Water History” 15 (2023), p. 247–262.
3. Ioana Feodorov, *Sylvester of Antioch’s Arabic Books Printed in 1747 at Bucharest*, „Scrinium”, Brill, 19 (2023), p. 3-25.
4. Stelu Șerban, *Slow Ecology. Local Knowledge and Natural Restoration on the Lower Danube*, „Environmental Values”, Vol 33, winter 2023/2024, (DOI:10.1177/09632719231170511)

5. Mihai Țipău, *From Byzantium to Phanar. The Relics of Saint Theophano the Empress*, „Études byzantines et post-byzantines” (Heidelberg: Herlo Verlag), 5 (XII) (2023), p. 255-271.
6. Mircea Duluş, *Eugenios of Palermo’s Theory of Kingship: Political Legitimacy, Hierarchy and the Order of Society*, „Études byzantines et post-byzantines”, V (XII), 2023, p. 119-149.
7. Florin Țurcanu, *De la « marche sur Rome» au mythe fasciste de Rome dans la Roumanie de l’entre-deux-guerres*, „Cahiers de la Méditerranée”, Université Côte d’Azur, n°107, decembrie 2023, p. 117-140.
8. Marilena Vlad, *La logique de la lumière chez Pseudo-Denys l’Aréopagite*, „Laval théologique et philosophique”, 79, 2 (2023), p. 257-273.
9. Oana Uță Bărbulescu, Martin Maiden, *Plural formation in Istro-Romanian numeral quantifier phrases: inflexional calquing from Croatian?*, în „ISOGLOSS”, 9 (2)/3, 2023, p. 1-26.

Articole publicate în reviste științifice din țară

1. Constantin Ardeleanu, ‘*A Right Inherent in Sovereignty*’. *Romania, the European Commission of the Danube and the Sulina Sanitary Service (1878–1884)*, „Revue des Études Sud-Est Européennes”, LXI (2023), 1-4, p. 119–130.
2. Constantin Ardeleanu, *Despre prezentul și viitorul navigației pe Prut în trei rapoarte din anul 1861*, „Archiva Moldaviae” 14 (2022) [2023], p. 175–208.
3. Constantin Ardeleanu, *Sănătate publică și comerț. Despre costul economic al sistemului carantinal de la Galați în perioada premergătoare Războiului Crimeii*, „Anuarul Institutului de Istorie „A.D. Xenopol”, tom LX (2023), p. 107-114.
4. Virginia Blînda, *Tacirul – instrument de veghe instituțională (1831-1859)*, „Revista Bibliotecii Academiei Române”, n° 14/2022 [2023], p. 3-25.
5. Virginia Blînda, *Les infracteurs des lois quaranténaires (1831-1851)*, „Revue des Études Sud-Est Européennes”, LXI (2023), p. 339-335.
6. Virginia Blînda, «*Les habitants qui fuient en Turquie et inversement*»: le cas de *Dobroudja (1853)*, „Anuarul Institutului de Istorie „A.D. Xenopol”, Iași, t. LX/2023, p. 351-359.
7. Daniel Cain, *Delimitation of the New Romanian-Bulgarian Land Border (1913-1914)*, „Revue des Études Sud-Est Européennes”, LXI, No. 1-4, 2023, p. 193-199.
8. Daniel Cain, *Disputa teritorială pentru insulele Brăilei (1918)*, „Analele Dobrogei”, Seria a treia, An V, 2023, p. 213-219.
9. Lia Chisacof, *Is Literature a Key to Understanding Society?*, „Revue des Études Sud-Est Européennes”, LXI (2023), 1-4, p. 239-251.
10. Alessandro Flavio Dumitrașcu, *Din nou despre ambasada genoveză în Moldova din 1386: primii pași către un tratat?*, „Revista istorică”, XXIII, 4-6, 2021 (apărut în 2023), p. 245-251.
11. Ioana Feodorov, *Livres roumains dans la Bibliothèque Vaticane d’après leur premier catalogue raisonné*, „Études bibliologiques/Library Research Studies”, Cluj-Napoca, nr. 3(2021), 2023, p. 29-39.
12. Mihail Hâncu, *Acatistul Maicii Domnului într-un manuscris bilingv din 1683: probleme ale traducerii din slavonă în română*, în „Romanoslavica”, LVIII, 2, p. 20-40.
13. Ligia Livadă, *Discursuri sociale novatoare în prima jumătate a secolului al XIX-lea, Eufrosin Poteca și Simeon Marcovici*, în „Caiete de antropologie istorică”, anul XXII,

- nr. 1 (42), Ianuarie–Iunie 2023, p. 54–66.
14. Vasilica Lungu, *Reflexions sur quelques théories concernant deux colonies grecques du Pont Gauche: Orgamé et Istros*, „Caiete ARA” nr. 14, 2023, p. 5-30.
 15. Vasilica Lungu (împreună cu A. Mototolea și T. Potârniche), *Un graffito du Ve s. a. C. de Tomis*, „Pontica” 56, Suppl. 10, p. 450-468
 16. Ștefan Petrescu, *From Bucharest to Athens: Reflecting on the Balkan Cooperation in the Greek-Language Newspapers*, „Revue des études sud-est européennes”, LXI, 2023, 119-130.
 17. Mihai Țipău, *Constantinople, Bucharest, Venice. Versified Greek “Histories” and Their Journeys (17th–18th Centuries)*, „Revue des études sud-est européennes”, LXI (2023), 1-4, p. 109-118.
 18. Cătălina Vătășescu, *Les Albanais et l’Albanie dans l’œuvre de Nicolae Iorga*, „Revue des Études Sud-est Européennes”, LXI, 2023, p. 201-211.
 19. Oana Uță Bărbulescu, Fabian Helmrich, *The Conundrum of the Aspectual Suppletion*, în „Revue Roumaine de Linguistique”, LXVIII, nr. 3, p. 219-250.

Capitole în volume colective publicate în străinătate

1. Lia Chisacof, *A Few Facts about the Revolution of Tudor Vladimirescu*, in Mădălina Vârtejanu-Joubert, Nicolas Pitsos, Florica Bohîlțea-Mihuț (dir.), *Des Balkans à la Cordillera. Les soulèvements des années 1820*, Classiques Garnier, Paris, 2023, p. 229-245.
2. Stefan Dorondel, V. Mitroi-Tisseyre, Y. Tall, *Local Fishermen Knowledge and Scientific Expertise in Eastern Europe and West Africa*, in E. O’Gorman, W. San Martin, M. Carey and S. Swart (eds.), *The Routledge Handbook of Environmental History*, London & New York : Routledge, 2023, p. 275-288.
3. Mircea Duluş, *Boundaries of Holiness: Biography and Narrative Structure in John Xiphilinos’ Miracula and Passio of St Eugenios of Trebizond*, in Mihail Mitrea (ed.), *Holiness on the Move: Mobility and Space in Byzantine Hagiography*, Londra, Routledge, 2023, p. 65–89.
4. Ligia Livadă, «Éviter les fleurs vénéneuses, cueillir les fleurs suaves et utiles». *Les premiers boursiers roumains à Paris et le modèle européen vers 1820*, in Mădălina Vârtejanu-Joubert, Nicolas Pitsos, Florica Bohîlțea-Mihuț (dir.), *Des Balkans à la Cordillera. Les soulèvements des années 1820*, Classiques Garnier, Paris, 2023, p. 13-30.
5. Vasilica Lungu, Pierre Dupont and Sorin-Cristian Ailincăi, *A Breakthrough of Archaic Greek Transport Amphorae within the Getic Hinterland: The Case of Beidaud*, in Gocha R. Tsetskhladze (editor), Şahin Yildirim (editor), *Tios/Tieion on the Southern Black Sea in the Broader Context of Pontic Archaeology*, Archaeopress, 2023, Summertown, Oxford, p. 217–236.
6. Florin Țurcanu, *Une ‘frontière des intellectuels’. Les confins orientaux de la Roumanie de 1918 à 1944*, in Isabelle Davion, Stanislas Jeannesson (dir.), *Les traités de paix 1918-1923. La paix les uns contre les autres*, Sorbonne Université Presses, 2023, p 381-400.

Capitole în volume colective publicate în România

1. Daniel Cain, *Din neajunsurile războiului de alianță: români și ruși pe frontul românesc (1916-1917)*, în Radu Tudorancea (coord.), *O vecinătate dificilă. Relațiile româno-ruso/sovietice 1914-1965*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2023, p. 35-64.
2. Lia Chisacof, *Apparently successful: sir Moses Montefiore's Visit to the United Principalities*, în Olga Sandu (ed.), *Doamna Academician Georgeta Filitti la 85 de ani*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2023, p.161-200.
3. Lia Chisacof, *The degree of Turkish learning in South-Eastern Europe and its consequences on the process of lexical borrowing in Romanian, Bulgarian and Greek*, în Cătălina Vătășescu (ed.), *Relațiile etnice și culturale În Europa de sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii. Actele colocviului româno-bulgar București, 15 iunie 2022*, Editurile Scriptor și Mega, Cluj-Napoca, 2023, p.125-137.
4. Lia Brad Chisacof, *Propaganda carlistă pentru România*, în Mihaela Grancea, Valentin Maier, Raluca Alexandrescu, Daniela Maria Stanciu (coord.), *Chestiunea identitară și momentele ei: 1848-1947. Autopercepții, proiecții și reprezentări*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut Mega, p.305-315.
5. Cristina Codarcea, *Confruntare și rivalitate în enclavele catolice din Bulgaria secolului al XVII-lea. Construcția unei comunități religioase*, în Cătălina Vătășescu (ed.), *Relațiile etnice și culturale în Europa de sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii, Actele colocviului româno-bulgar, București, iunie 2022*, Cluj, Editurile Scriptor și Mega, 2023, p. 223-244.
6. Petre Guran, *Isihasmul – spiritualitate a zilelor din urmă*, în Dragoș Bahrim, Dragoș Mârșanu (ed.), *Despre Isihasmul bizantin și alte studii patristice*, în seria *Tradiția patristică în actualitate*, Doxologia, Iași, 2023, p. 15-33.
7. Mihail Hâncu, *«And the Lord God Confused the Tongues on the Whole Earth»: Noah's Ark and the Tower of Babel in the Palaea Historica and Its Slavonic and Romanian Translations*, în Cătălina Vătășescu (ed.), *Relațiile etnice și culturale în Europa de sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii, Actele colocviului româno-bulgar, București, iunie 2022*, Cluj, Editurile Scriptor și Mega, 2023, p. 61-78.
8. Ligia Livadă, *Dragoste și datorie în vreme de război. Jurnalul Arabellei Yarca (1913-1918)*, în Sorin Liviu Damean (coord.), *Elite, societate și putere (secolele XVI-XX)*, Universitaria, Presa Universitară Clujeană, Craiova, Cluj-Napoca, 2023, p. 257-275.
9. Ligia Livadă, *Raul Dona. Jurnalul unui medic militar, 1917-1918*, în Gabriel Moisa, Florina Ciure, Sorin Șipoș, Ioan Goman (coord.), *Studia interdisciplinaria. In memoriam magistri Barbu Ștefănescu*, Ed. Muzeului Țării Crișurilor, Academia Română – Centrul de Studii Transilvane, Oradea, Cluj-Napoca, 2023, p. 611-621.
10. Vasilica Lungu, *Une tablette en bois de cerf d'époque hellénistique dans l'espace istrien: talisman ou marque de reconnaissance?*, in. V. Lungu, A. Robu (eds.), *Pratiques culturelles et dynamiques religieuses entre le Pont-Euxin et la mer Egee dans l'Antiquité*, 2022 [2023], p. 117-163.
11. Mihail Mîtreă, „Grăiește în inima lor cele bune pentru biserica ta”: reflecții pe marginea relației dintre basileia și ekklesia în Bizanț și a rugăciunilor pentru împărați compuse de Filotei Kokkinos, în R. Brudiu, M. Qaramah (ed.), *Biserica și Statul. Perspective diacronice asupra unei relații polivalente*, Iași, Editura Doxologia, 2023, p. 39-61.
12. Simona Nicolae, *Roșu și Negru. Când marea, pământul, vinul și sângele au aceeași culoare*, în Cătălina Vătășescu (ed.), *Relații etnice și culturale în Europa de sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii. Actele colocviului româno-bulgar, București, 15 iunie 2022*, Cluj-Napoca, ed. Scriptor și Mega, 2023, p. 79–91.
13. Ștefan Petrescu, *Apostol Arsachi, ministru în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza*, în Olga Sandu (ed.), *Doamna academician Georgeta Filitti la 85 de ani*, Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2023, p. 528-550.

14. Ștefan Petrescu, *Ion Kalinderu, în slujba Regelui și a Țării. Pagini din corespondența cu colegii și amicii academicieni*, în volumul *Mărturii de istorie și cultură românească*, II, coordonat de Mariana Lazăr, București, Editura Muzeul Național Cotroceni, 2023, p. 133-142.
15. Oana Uță Bărbulescu, Dana-Mihaela Zamfir, Daniela Răuțu, *Rotacismul românesc în epoca anchetelor dialectale. Situația din istroromână și vestigiile din graiurile dacoromâne*, în Cătălina Vătășescu (ed.), *Relațiile etnice și culturale în Europa de sud-est oglindite în limbile și literaturile regiunii, Actele colocviului româno-bulgar, București, iunie 2022*, Cluj, Editurile Scriptor și Mega, 2023, p. 165-221.
16. Oana Uță Bărbulescu, *Did the extension of the prenominal marking with 'lui/ lu' to the feminine anthroponyms occur in the 16th century?*, în Marina Cap-Bun, Florentina Nicolae (ed.), *Limba, literatura și civilizație română în lume*, București, Editura Universitară, 2023, p. 13-21.
17. Oana Uță Bărbulescu, Melania Roibu, *Judecăți, prejudecăți și marginalia la negația metalingvistică*, în Adina Dragomirescu, Carmen Mîrzea Vasile, Cristian Moroianu, Isabela Nedelcu, Andra Vasilescu (ed.), *Rodica Zafiu: lingvista, profesoara, colega, prietena*, București: Editura Universității din București, 2023, p. 901-914.

Comunicări prezentate la congrese sau colocvii cu caracter internațional

1. Constantin Ardeleanu, *Collateral Damage. The Strousberg scandal, Romania's anxieties, and a national port in Southern Bessarabia (1860s–1870s)*, în cadrul conferinței internaționale *Roads to Happiness. Traffic Infrastructure in Southeast Europe, Hegemonic Discourse, and its Challenges*, Humboldt University Berlin, 16–18 martie 2023.
2. Constantin Ardeleanu, *'Free from ice, free from Europe'. Romania's Anxieties and a National Port in Southern Bessarabia (1860s–1870s)*, în cadrul *2023 Congress of the British Association for Slavonic and East European Studies (BASEES)*, Universitatea din Glasgow, 31 martie – 2 aprilie 2023.
3. Constantin Ardeleanu, *Public Health and Hygiene in a Marshland. Sulina in Late Nineteenth Century*, la workshopul internațional *Shifty Muds. Land, Water and Life in a 'Patchy Anthropocene'*, găzduit de NEC și organizat în cadrul proiectului „State, Communities and Nature of the Lower Danube Islands: An Environmental History (1830–2020)”, 8 iunie 2023.
4. Constantin Ardeleanu, *Epidemics, Epizooties and Cross-Border Concerns at the Lower Danube in the Long Nineteenth Century*, în cadrul *12th ESEH Conference „Mountains and Plains”*, conferință organizată la Universitatea din Berna, 22 august 2023.
5. Constantin Ardeleanu, *For the Health of the Nation*, în cadrul *Annual Conference of the Center for Governance and Culture in Europe of the University of St. Gallen*, organizată la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, 14–16 septembrie 2023.
6. Constantin Ardeleanu, *Standardizing the Danubian Quarantine System (1830s–1850s)*, în cadrul *Turkologentag 2023. The Fourth European Convention on Turkic, Ottoman and Turkish Studies*, găzduită de Universitatea din Viena, 21 septembrie 2023.
7. Constantin Ardeleanu, *Technologies of Purification in Danubian Quarantines in the Long Nineteenth Century*, în cadrul sesiunii Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le*

- Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 25 septembrie 2023.
8. Constantin Ardeleanu, *South-East Europe and International Sanitary Diplomacy in Late Nineteenth and Early Twentieth Century*, în cadrul mesei rotunde *In the Spirit of Modernization. State and Society in Southeast Europe (19th – 20th c.)*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 26 septembrie 2023.
 9. Constantin Ardeleanu, *The ‘Hallier Affair’, Political Corruption and National Dignity in Romania in Late Nineteenth and Early Twentieth Centuries*, în cadrul workshopului *Colonial Anxieties, Corruption Scandals and Modernization in Nineteenth-Century Infrastructure Development*, Colegiul Noua Europă, București, 19–20 octombrie 2023.
 10. Nicholas Bishara, *New Findings concerning the Printed Books Enclosed in Christian Arabic Manuscripts*, comunicare în cadrul *Second work-in-progress seminar of the ERC TYPARABIC project*, București, 26-27 septembrie 2023.
 11. Virginia Blînda, *Des jours et des nuits, au temps des quarantaines danubiennes (1834)*, în cadrul sesiunii Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 25 septembrie 2023.
 12. Daniel Cain, *Румънската консулска мрежа в Османската империя*, în cadrul conferinței *Търговски и дипломатически мрежи на Балканите, XIX-XX век*, organizată de Institutul de Studii Balcanice cu Centru de tracologie – Academia Bulgară de Științe, 5 mai 2023 (on-line).
 13. Daniel Cain, Ștefan Dorondel, Stelu Șerban, *The nomad islands of the Danube and their stories*, conferință susținută la Accademia di Romania in Roma, 11 mai 2023.
 14. Daniel Cain, Ștefan Dorondel, *The «House of Locusts»: Pests, Islands and the Troubling Border Relations at the End of the 19th and the Beginning of the 20th Centuries*, în cadrul *12th ESEH Conference „Mountains and Plains”*, conferință organizată la Universitatea din Berna, 22 august 2023.
 15. Daniel Cain, *The Danube border and the Romanian-Bulgarian during the Communist Regime*, în cadrul sesiunii Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 25 septembrie 2023.
 16. Daniel Cain, *Crossing the Danube: Local entrepreneurs versus State (End of XIX century)*, masa rotundă “*In the Spirit of Modernization. State and Society in Southeast Europe (19th-20th c.)*”, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 26 septembrie 2023.
 17. Lia Chisacof, *Romania seen from the British side*, în cadrul Colocviul internațional “*Cultures et identites*”, organizat de Universitatea Liberă din Bruxelles, Institutul Cultural Român Bruxelles și de Academia Regală a Belgiei, Bruxelles, 16-17 noiembrie 2023.
 18. Lia Chisacof, *Romanian and Greek Enlightenments taken together*, în cadrul conferinței “*Greek-Romanian relations (1821-1989)*”, organizată de Universitatea Macedonia din Salonic, 22-24 noiembrie 2023.
 19. Cristina Codarcea, *Episcopia post tridentină: actori, instituții, mize și provocări. Episcopia de Nicopole în timpulul primului episcop, Filip Stanislavov (1649-1674)*, Accademia di Romania in Roma, 9 iulie 2023.
 20. Radu Dipratu, *Müteferrika’s Network: Between the Ulema and the French Embassy in Istanbul in the Early 18th Century*, în cadrul 1st Work-in-progress seminar of the

- ERC TYPARABIC project, București, 26 aprilie 2023.
21. Radu Dipratu, *French Ambassador Marquis de Villeneuve and the Beginnings of Ottoman Print in Istanbul*, susținută la Early Modern Ottoman Studies Conference, Ankara, 12 iulie 2023.
 22. Ștefan Dorondel, *Spontaneous Rewilding in the Postsocialist Agro-industrial Ruins*, în cadrul sesiunii Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 25 septembrie 2023.
 23. Ștefan Dorondel, Daniel Cain, *Dobrudja “House of Locusts”*: State, Diplomacy and Nature Mobility in Southeast Europe, în cadrul mesei rotunde *In the Spirit of Modernization. State and Society in Southeast Europe (19th – 20th c.)*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 26 septembrie 2023.
 24. Mircea Duluș, *The Dionysian Concept of Hierarchy in Nicholas of Methone’s Logos on the Mouzalon Controversy: a Rhetorical and Theological Inquiry*, susținută la congresul internațional ISNS (*International Society for Neoplatonic Studies*), organizat în colaborare cu Università degli Studi di Catania, Catania, 13-18 iunie 2023.
 25. Mircea Duluș, *Framing Conflicting Emotions: the Ancient Novels and the Byzantine Thought-World*, în cadrul International Congress on the Study of the Middle Ages, University of Leeds, Leeds, 3 – 6 iulie 2023.
 26. Alessandro Flavio Dumitrașcu, *La sopravvivenza dell’attività mercantile italiana nel Mar Nero alla fine del XV secolo: il caso veneziano*, XI Covegno Internazionale di Studi, Venezia e l’Europa Orientale tra il Tardo Medioevo e l’Età Moderna, Veneția (Italia), 27-29 aprilie 2023.
 27. Alessandro Flavio Dumitrașcu, *The Venetian and Genoese Black Sea agents: accountability and institutional dialogue with the metropolis (14th–15th centuries)*, în cadrul conferinței Medieval accountability: normativity, numeracy, and rhetoric from the institutional to the domestic realm, Universitatea din București, 2-3 iunie 2023.
 28. Alessandro Flavio Dumitrașcu, *Ruling from Afar: Genoese and Venetian Instructions to Their Black Sea Agents, 14th-15th Centuries*, International Congress on the Study of the Middle Ages, Leeds (Marea Britanie), 3-6 iulie 2023.
 29. Ioana Feodorov, *Books printed for the Arab Christians in the 18th century: Antim the Iberian and his printing projects for the benefit of the Eastern Orthodox*, comunicare la conferința organizată de Centrul Național de Manuscrise ‘K. Kekelidze’ de la Tbilisi (Georgia) la aniversarea a 65 de ani, Biblioteca Națională a Georgiei, 30 iunie 2023.
 30. Ioana Feodorov, *Christian Arabic Books Printed in the 18th Century as the Focus of Recent Research*, comunicare pe 15.07.2023 la conferința organizată de ARAM Society for Syro-Mesopotamian Studies, Oxford, 13-15 iulie 2023.
 31. Ioana Feodorov, *Tipăriturile lui Dimitrie Cantemir în litere arabe. Contextul și motivația unei întreprinderi singulare*, în cadrul Colocviului anual al Institutului de Studii Sud-Est Europene, Ediția a 5-a, Biblioteca Națională a României, 5-6 octombrie 2023.
 32. Ioana Feodorov, *Printing for the Arab Christians in the 18th Century: Antim the Iberian, Athanasios Dabbās and Sylvester of Antioch*, în cadrul Conferinței *The Orthodox Church of Antioch from the 15th to the 18th Century: Toward a Proper Understanding of History* organizată de Universitatea din Balamand, Facultatea de Teologie, la Mănăstirea Balamand (Liban), 16-19 octombrie 2023, (online).
 33. Oana Iacubovschi, *Between East and West. The Engravings of Athanasios III Dabbās’s Aleppo editions of the Gospel Book (1706), the Sermons of Athanasius of Jerusalem*

- (1711) and the Octoechos (1711), conferința internațională “Art Readings 2023. Metamorphoses”, organizată de Institute of Art Studies of the Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, 20-22 aprilie 2023.
34. Oana Iacobovschi, *The Visual Repertoire of Athanasios Dabbas's Printed Books from Aleppo (1706-1711). Markers of Cultural Exchanges and Personal Connections*, conferința internațională *Spread the Word. Books Printed for Arabic-Speaking Christians in the 18th Century*, organizată de TYPARABIC project team and Forschungsbibliothek Gotha, University of Erfurt, 22-23 iunie 2023.
 35. Vasilica Lungu, *Hellenistic Pottery of the towers in Labraunda*, Colocviu internațional *Labraunda day*, Uppsala, 31 martie 2023.
 36. Vasilica Lungu, *Burials with amphorae and the reuse of transport amphorae in the necropolis of Orgame*, în cadrul seminarului *Amphorae*, Universitatea Bilkent-Ankara, 24-29 aprilie 2023.
 37. Vasilica Lungu, *Hellenistic Pottery in Orgame. Local Particularities and Further Thoughts on the Association of Pottery and Societal Changes in the Western Black Sea*, Colocviu internațional, Bruxelles, 15 mai 2023.
 39. Vasilica Lungu, *Stratigraphic contexts and functional analyses: Hellenistic Pottery and the reconstruction of Greek colonial societies in the Black Sea*, Conferința internațională IARPotHP, *New theories and Methods old Pottery: Innovating Perspectives on Hellenistic Ceramics*, Catania, 9-12 octombrie 2023.
 49. Mihail Mitrea, *Glorified from above: the miraculous as legitimizing device in late Byzantine hagiography*, în cadrul Conferinței internaționale *Realism in Hagiography*, Universitatea din Köln, 12-13 ianuarie 2023.
 41. Mihail Mitrea, *Save your servants, our faithful emperors: Prayers for the emperor in (late) Byzantium*, susținută la Arbeitstagung der deutschen Arbeitsgemeinschaft zur Förderung Byzantinischer Studien, Universitatea Ludwig-Maximilians, München, 16-18 februarie 2023.
 42. Mihail Mitrea, *Prayers for the emperor(s) in (late) Byzantium: Reflections on the relationship between basileia and ekklesia*, în cadrul *International Medieval Congress*, Leeds, 3-6 iulie 2023.
 43. Mihail Mitrea, *Occasional prayers in fourteenth-century Byzantium: The corpus of euchai diaphoroi composed by Philotheos Kokkinos*, susținută la Simpozionul Internațional de Studii Patristice, Iași, 15-16 septembrie 2023.
 44. Mihail Mitrea, *Praying in late Byzantium: Philotheos Kokkinos's euchai diaphoroi*, susținută la *International Conference in Theology and Religious Studies*, Tbilisi, Georgia, 26-27 septembrie 2023.
 45. David Linus Neagu, *Icons of the Evangelists in Armenian printed books as models for the Eastern printers*, comunicare prezentată în cadrul „Second Conference of the TYPARABIC Project. *Spread the Word. Books Printed for Arabic-Speaking Christians in the 18th Century*”, Gotha Research Library, University of Erfurt, Germania, 22-23 iunie 2023.
 46. David Linus Neagu, *Cilician Armenia between Constantinople and Rome*, comunicare susținută în cadrul „9th Conference for Young Researcers”, Matenadaran, Armenia, 23-24 noiembrie 2023.
 47. Simona Nicolae, *L'hellénisme païen des épigrammes chrétiennes de l'Anthologie palatine*, în cadrul colocviului internațional *Tradizione e innovazione tra antichità classica e medioevo*, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, 28 septembrie 2023
 48. Viorel Panaite, *Dreptul otoman al păcii și războiului“ – o carte pe care Dimitrie Cantemir nu a ajuns să o scrie*, Colocviul anual al Institutului de Studii Sud-Est Europene, Ediția a V-a, *Dimitrie Cantemir și Sud-Estul european*, Biblioteca

- Națională a României, București, 5-6 octombrie 2023.
49. Ștefan Petrescu, *Entrepreneurship in Romanian Agriculture in the Danube Region (in the Late 19th Century)*, în cadrul sesiunii Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 25 septembrie 2023.
 50. Andrei Pippidi, *Scrisorile și biblioteca Ambasadorului, Antioh Cantemir*, Colocviul anual al Institutului de Studii Sud-Est Europene, Ediția a V-a, *Dimitrie Cantemir și Sud-Estul european*, Biblioteca Națională a României, București, 5-6 octombrie 2023.
 51. Stelu Șerban, *Geopolitical Shifts on the Danube. Bulgarian - Romanian Border in the Long 20th Century*, în cadrul sesiunii Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 25 septembrie 2023.
 52. Stelu Șerban, *Invasive species and big technological projects on the lower Danube*, masa rotundă “In the Spirit of Modernization. State and Society in Southeast Europe (19th-20th c.)”, Institute of Balkan Studies & Center of Thracology – Bulgarian Academy, Sofia, 26 septembrie 2023.
 53. Stelu Șerban, *Borders and islands on the lower Danube*, în cadrul conferinței “Old Strategies and New Priorities. How Can Historical Research Inform Sustainable Development along the Lower Danube?”, organizată de Institute for East and Southeast European Studies Regensburg, Belene, Bulgaria, 29 septembrie – 01 octombrie 2023.
 54. Mihai Țipău, *Surveying the printing activity of Silvestros of Antioch. The rediscovery of the Bucharest Book of Psalms (1747)*, comunicare în cadrul *Second work-in-progress seminar of the ERC TYPARABIC project*, București, 26-27 septembrie 2023.
 55. Mihai Țipău, *The Rediscovery of the Arabic Book of Psalms published by Patriarch Silvestros of Antioch in 1747 in Bucharest*, în cadrul conferinței *The Orthodox Church of Antioch. From the 15th to the 18th Century: Towards a Proper Understanding of History*, organizată de Universitatea din Balamand, Liban, 16-18 octombrie 2023 (online).
 56. Florin Țurcanu, ‘*Per l’Italia nella sua Lotta*’. *L’historien roumain Nicolae Iorga et le fascisme italien de la défiance à l’engagement*, în cadrul conferinței *Passeurs culturels et politiques du fascisme italien en Europe (1922-1943)*, Sorbonne Université, 13 iunie 2023.
 57. Florin Țurcanu, *L’historien Nicolae Iorga et la pédagogie du sentiment national en Roumanie, des années 1900 au début de la Seconde Guerre mondiale*, în cadrul conferinței *Les manifestations du ‘sentiment national’ en Europe centrale et orientale (XVIe – XXIe siècles)*, Université Bordeaux Montaigne, 30 noiembrie 2023.
 58. Oana Uță, *How well-behaved are the inflexional classes considered well-behaved?*, prelegere în cadrul *History and Structure of Romanian, Paper XII Lectures*, 2023, Universitatea din Oxford, 2 februarie 2023.
 59. Oana Uță, *Future periphrases in Romanian – the UOLO-type*, prelegere în cadrul *History and Structure of Romanian, Paper XII Lectures*, 2023, Universitatea din Oxford, pe 23 februarie 2023.
 60. Oana Uță, *Vocative - the poor relation of the grammar*, prelegere în cadrul *History and Structure of Romanian, Paper XII Lectures*, 2023, Universitatea din Oxford, 2 martie 2023
 61. Oana Uță, „Tăcerea nice pune, nici rădăcă lucrul” - evoluția negației în română. Câteva observații pe baza textelor românești ale lui Cantemir”, în cadrul Colocviul anual al

- Institutului de Studii Sud-Est Europene, Ediția a V-a, *Dimitrie Cantemir și Sud-Estul european*, Biblioteca Națională a României, București, 5-6 octombrie 2023.
62. Oana Uță, *The Istro-Romanian verb forms in -rno/ -rmo and a possible answer to a conundrum*; în cadrul *Written language contact vs direct language contact as a source for grammatical change* (Workshop) organizat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, București, 27 octombrie 2023.
 63. Cătălina Vătășescu, *Noms de couleurs en albanais et en roumain: termes pour ‘pâle’*, în cadrul *7th German-Albanian Cultural Studies Conference. The Albanian Language area and its surroundings from late antiquity to the high middle ages*, Universitatea din München, 21-23 aprilie 2023 (online).
 64. Cătălina Vătășescu, *Considerații pe marginea textelor dialectale din Aromâna vorbită în Dobrogea. Texte dialectale. Glosar de Nicolae Saramandu*, în cadrul *Xth Congress of the International Society for Dialectology and Geolinguistics*, București, 4th-8th September 2023.
 65. Marilena Vlad, *Thinking reality: Damascius and Pseudo-Dionysius the Areopagite*, în cadrul colocviului “Natura, mondo e ordine antieriore. Il trascendentismo fisico-cosmologico e il suo rigetto nella tradizione neoplatonica dei secoli V e VI d.C”, Università degli Studi dell’Aquila, 11 - 12 mai 2023.
 66. Marilena Vlad, *Proclus and Dionysius. Two Diverging Concepts of Order*, colocviul anual al International Society for Neoplatonic Studies, Università degli Studi di Catania, Catania, 13-18 iunie 2023.

Comunicări prezentate la congrese sau colocvii cu caracter național

1. Constantin Ardeleanu, *Specialiști români la conferințele sanitare internaționale*, în cadrul workshop-ului „Consultanți, specialiști și experți în relațiile internaționale ale României (secolele XIX–XXI)”, Colegiul Noua Europă, București, 17 februarie 2023.
2. Constantin Ardeleanu, *Apă potabilă și igienă publică la Gurile Dunării (1892–1914)*, la workshopul „Carantine, epidemii, medici și sănătate publică în Principatele Dunărene/România (1774–1914)”, Colegiul Noua Europă, București, 4–5 mai 2023.
3. Nicholas Bishara, *Manuscrisele arabe creștine în colecțiile B.A.R.*, în cadrul XXII-a ediție a Simpozionului Internațional al Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”, Limbă, cultură și identitate românească, Iași, 22 septembrie 2023.
4. Virginia Blînda, *„Fețele însemnate” în carantinele dunărene: protocoale și privilegii (1834-1840)*, la workshopul „Carantine, epidemii, medici și sănătate publică în Principatele Dunărene/România (1774–1914)”, Colegiul Noua Europă, București, 4–5 mai 2023.
5. Virginia Blînda, *Secvențe de viață cotidiană: controlul scrisorilor în Valahia (jumătatea secolului al XIX-lea)*, la Conferința anuală a Institutului de Cercetări Socio-Umane ”C. S. Nicolăescu Plopșor”, Craiova, 6 octombrie 2023.
6. Daniel Cain, *Un funcționar „auxiliar”: Radu Rosetti*, în cadrul workshop-ului „Consultanți, specialiști și experți în relațiile internaționale ale României (secolele XIX–XXI)”, Colegiul Noua Europă, București, 17 februarie 2023.
7. Daniel Cain, *Locuri, oameni și fapte: Consulatul român de la Monastir*, Conferință ISSEE, 28 martie 2023.
8. Daniel Cain, *Poveștile ostroavelor dunărene: Stat și recreere, în perioada comunistă*, Conferință ISSEE, 19 decembrie 2023.

9. Alessandro Flavio Dumitrașcu, *Viața după moarte: activitatea comercială venețiană la Marea Neagră la sfârșitul secolului al XV-lea (1479-1499)*, Conferință ISSEE, 31 ianuarie 2023.
10. Ioana Feodorov, *Sylvester of Antioch's Arabic Books Printed in 1747 at Bucharest. Recent Findings*, Conferință ISSEE, 19 septembrie 2023.
11. Ioana Feodorov, *Limba tipăriturilor bisericești: preocupări și soluții comune în cultura română și cea arabă creștină*, conferință în ciclul Limba română și relațiile ei cu istoria și cultura românilor, Academia Română, 23 noiembrie 2023.
12. Petre Guran, „*Tâmplă, tâmplar, tâmplărie*”. *O privire spre începuturile creștinismului românesc*, în cadrul Simpozionului „Artă și civilizație medievală”, ediția a XXVII-a, organizat de Muzeul Național al Bucovinei și Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, Suceava, 3-4 noiembrie 2023.
13. Petre Guran, „*Și grăiau Domnul cu Moise, unul către altul, cum ar grăi cineva cu prietenul său.*” (Ex 33, 11). *Intimitate și străvedere în dumnezeiasca liturghie*, în cadrul evenimentului Întâlnirea Internațională a Tineretului Ortodox (ITO) – Timișoara 2023, 31 august – 3 septembrie 2023.
14. Mihail-George Hâncu, Emanuela Timotin, *Grammatical Changes in the Seventeenth-Century Romanian Translation of the Slavonic Akathistos Hymn*, la workshop-ul *Written language contact vs direct language contact as a source for grammatical change*, organizat de Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, 27 octombrie 2023.
15. Ligia Livadă-Cadeschi, *Raul Dona, Jurnalul unui medic militar, 1917-1918*, Sesiune de comunicări științifice a Muzeului Țării Crișurilor – Complex muzeal, a Facultății de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării și a Școlii Doctorale de Istorie a Universității din Oradea, în memoriam Barbu Ștefănescu, 16-17 februarie 2023.
16. Ligia Livadă-Cadeschi, *O boală mai ucigătoare decât războiul : Epidemia de holeră din 1913*, în cadrul workshop-ului „Carantine, epidemii, medici și sănătate publică în Principatele Dunărene/România (1774–1914)”, Colegiul Noua Europă, București, 4-5 mai 2023.
17. Ligia Livadă-Cadeschi, *Literatura de frontieră ca document istoric, Ecaterina Raicoviceanu-Fulmen, „Jurnalul unei surori de caritate”, 1916-1918*, în cadrul conferinței „Istoria și literatura, teritorii conexe și întâlniri fertile” (ediția a II-a), Universitatea Babeș-Bolyai – Școala Doctorală Istorie. Civilizație. Cultură, Cluj-Napoca, 13-14 octombrie 2023.
18. Ligia Livadă-Cadeschi, *Memoriile de război ale medicilor români, 1877-1918. Considerații generale*, în cadrul conferinței „Centenar D. Onciul. Perspective asupra Evului Mediu și modernității timpurii: Surse, metode, abordări”, Universitatea din București – Facultatea de Istorie, București, 19-20 octombrie 2023.
19. Ligia Livadă-Cadeschi, *Democratismul meseriei mele. Doctorul Dimitrie Gerota (1867-1939)*, în cadrul conferinței „Elitele și mecanismele puterii (secolele XIV-XX)”, Ediția a V-a, Universitatea din Craiova, Craiova, 16-17 noiembrie 2023.
20. Ligia Livadă-Cadeschi, *Armata care este însăși națiunea. Războiul de independență și memorialistica medicilor români*, în cadrul conferinței „Cauzalitatea în istorie. Între determinism și voluntarism”, Institutul de Istorie Nicolae Iorga, București, 6-7 decembrie 2023.
21. Vasilica Lungu, *Fondatorul coloniei grecești de la Orgame: cult, identitate memorie*, conferință susținută la Facultatea de istorie, Universitatea Al. Ioan Cuza, Iași, 21 februarie 2023.
22. Vasilica Lungu, *Distrușgerea intenționată a artefactelor în necropola de la Orgame*,

- fenomen cu multiple semnificații*, Colocviu ARA, București, 27 aprilie 2023.
23. Vasilica Lungu, *Oikistes și archegetes la Orgame: Despre fondarea unei cetăți grecești în mileniul I î.Hr. și perceperea identității sale în spațiul dintre Dunăre și Marea Neagră*, conferința la Muzeul Municipiului București, 30 mai 2023.
 23. Vasilica Lungu, *Ceramica attică cu figuri negre de la Așic Suat, Caraburun*, Pontica 56, Constanța, 4-6 octombrie 2023.
 23. Vasilica Lungu, Radu Penea, *10 ani de cercetare romanească la Labraunda: 2013-2023*, Pontica 56, Constanta, 04 octombrie 2023.
 23. Vasilica Lungu, Radu Penea, *Modernizing the Archaeological Higher Education – Apollonia Pontica and the Mediterranean World digi-Amphorae*, Pontica 56, Constanta, 04 octombrie 2023.
 23. Oana Uță-Bărbulescu, *Viitorul sună... bine, mai ales când este complex: lungul drum al gramaticalizării perifrazelor voliționale și deontice în română*, în cadrul Conferinței internaționale a lectorilor de limba română, Limba română – tradiție și internaționalizare, organizată de Institutul Limbii Române, Constanța, 15 septembrie 2023.
 24. David Linus Neagu, *De la eretici la „nova plantatio”: armenii și papalitatea în secolele XI-XII*, comunicare susținută în cadrul Programului de Istorie Universală a Institutului de Istorie „N. Iorga”, 20 noiembrie 2023
 25. Simona Nicolae, *Epigramele creștine ale Antologiei Palatine. Influențe, surse, concordanțe*, Conferințele Centrului Sfinții Petru și Andrei, București, 6 decembrie 2023
 26. Simona Nicolae, *De ce și cum am tradus și editat Antologia Palatină*, comunicare ISSEE, iunie 2023
 27. Ștefan Petrescu, *Dr. Sarafidi, istoric al medicinei*, conferință în cadrul Societății Române de Istoria Medicinii, 11 martie 2023.
 28. Ștefan Petrescu, *Ioan Kalinderu, în Slujba Regelui și a Țării*, comunicare în cadrul Colocviului Național de Istorie, ediția XXV, organizat de Muzeul Național Cotroceni, 10-11 mai 2023
 29. Ștefan Petrescu, *Controlul la frontiera de pe linia Dunării. Din Corespondența Comitetului Carantinelor și a Departamentului Dinăuntru al Țării Românești (1830-1854)*, în cadrul conferinței *Carantine, epidemii, medici și sănătate publică în Principatele Dunărene/România (1774-1914)*, Colegiul Noua Europă, 2-5 mai 2023.
 30. Andrei Pippidi, *Pretendenți domnești în Moldova în secolul XVI*, Institutul Sever Zotta, Iași, 9 mai 2023
 31. Andrei Pippidi, *Însăilări despre Gheorghe Brătianu*, Institutul de istorie A.D. Xenopol, Iași, 8 iunie 2023
 32. Stelu Șerban, Ștefan Dorondel, Gabriela Toroimac, *Insulele nomade ale Dunării: un proiect de istoria mediului (1830–2021)*, în cadrul *Conferințelor de la Șosea*, Muzeul Țăranului Român, 19 ianuarie 2023
 33. Stelu Șerban, *Dorin Pavel, tehnocrație și politică la Dunărea de Jos*, în cadrul colocviului *Consultanți, specialiști și experți în relațiile internaționale ale României (secolele XIX–XXI)*, New Europe College, București, 17 februarie 2023.
 34. Oana Uță, *Viitorul sună... bine, mai ales când este complex: lungul drum al gramaticalizării perifrazelor voliționale și deontice în română*, în cadrul Conferinței internaționale a lectorilor de limba română, Limba română – tradiție și internaționalizare, Constanța, 14-17 septembrie 2023.
 35. Oana Uță, Dana-Mihaela Zamfir, Marinela Bota, *Lat. reducere și exprimarea sensului „a (se) (a)semăna” în romanitate; în cadrul Simpozionului Precum și singur numele cel de moșie ne arată (români chemându-ne). Dimitrie Cantemir, cel dintâi mare lingvist,*

- istoric și prozator român*, organizat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti”, București, 4 noiembrie 2023
36. Cătălina Vătășescu, *Termeni de drept cutumiar în Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor*, în cadrul simpozionului „Dimitrie Cantemir, cel dintâi mare lingvist, istoric și prozator român”, organizat de Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, 3-4 noiembrie 2023.

ORGANIZARE DE CONGRESE ȘI COLOCVII CU CARACTER INTERNAȚIONAL

- A cincea ediție a Colocviului anual al Institutului de Studii Sud-Est Europene, intitulat *Dimitrie Cantemir și Sud Estul European*, Biblioteca Națională a României, 5-6 octombrie 2023. La colocviu au participat mai mulți invitați din Republica Moldova, Franța și Austria.
- Sesiune a Comisiei mixte româno-bulgară, cu tema *Le Danube dans la vie des peuples bulgare et roumain a travers les siècles*, organizatori: Institutul de Studii Sud-Est Europene și Institutul de Studii Balcanice cu Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe, Sofia, 25 septembrie 2023.
- Masa rotundă “*In the Spirit of Modernization. State and Society in Southeast Europe (19th-20th c.)*”, organizatori: Institutul de Studii Sud-Est Europene și Institutul de Studii Balcanice cu Centrul de tracologie – Academia Bulgară de Științe, ISSEE, Sofia, 26 septembrie 2023.
- Primul *work-in-progress seminar* al echipei proiectului ERC TYPARABIC, cu tema *Preliminary Outcomes Concerning the Ottoman Attitude towards Printing and the Description of the Arabic Books Corpus*, Centrul ERC ISSEE, București, 26-27 aprilie 2023.
- A doua conferință internațională a proiectului ERC TYPARABIC, intitulată *Spread the Word: Books Printed for the Arab Christians in the 18th Century*, Forschungsbibliothek din Gotha (Germania), 22-23 iunie 2023.
- Al doilea *work-in-progress seminar* al echipei proiectului ERC TYPARABIC, Centrul ERC ISSEE, București, 26-27 septembrie 2023.

Organizare/moderare de sesiuni în cadrul unor congrese și colocvii

- Constantin Ardeleanu, co-organizator al workshop-ului „Consultanți, specialiști și experți în relațiile internaționale ale României (secolele XIX–XXI)”, Colegiul Noua Europă, București, 17 februarie 2023; organizator al workshop-ului „Carantine, epidemii, medici și sănătate publică în Principatele Dunărene/România (1774–1914)”, Colegiul Noua Europă, București, 4–5 mai 2023.
- Mircea Duluș, organizator al sesiunii “The Ancient Novels in Byzantium: Cultural Networks, Readership, and Emotions”, în cadrul Congresul Internațional de Studii Medievale, IMC 2023 (Leeds, 4 iulie 2023).
- Ioana Feodorov, organizatoare a celei de-a doua conferințe internaționale a proiectului ERC TYPARABIC, cu tema “Spread the Word: Books Printed for the Arab Christians in the 18th Century”, Forschungsbibliothek din Gotha (Germania), 22-23 iunie 2023.
- Andrei Timotin, organizator al Colocviului anual al ISSEE, a V-a ediție, *Dimitrie Cantemir și Sud-Estul european*, 5-6 octombrie 2023, Biblioteca Națională a României.

Cătălina Vătășescu, moderatoare a sesiunii „Dialectology and Ethnology”, în cadrul celui de-al X-lea Congres Internațional de Dialectologie, 6 septembrie 2023, Universitatea din București.

Marilena Vlad, organizatoare a panel-ului „World Structure and Hierarchy” în cadrul conferinței internaționale a International Society for Neoplatonic Studies (ISNS 2023), 16 iunie 2023, Università degli Studi di Catania, Italia

CONFERINȚELE INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE

În Institutul de Studii Sud-Est Europene sunt organizate conferințe susținute de cercetători din ISSEE sau din afara Institutului. **21 conferințe** au fost organizate în anul 2023, în regim on-line și hibrid:

Alessandro Flavio Dumitrașcu (ISSEE), *Viața după moarte: activitatea comercială venețiană la Marea Neagră la sfârșitul secolului al XV-lea (1479-1499)*, 31 ianuarie 2023.

Silviu Anghel (București), *De la grafie la cartografie. Latura științifică a hărților etnografice despre români la Conferința de Pace de la Paris (1919)*, 14 februarie 2023.

Orlin Sabev (Institute for Balkan Studies, Sofia), *An unknown 1872-1873 construction project of a railway bridge between Giurgiu and Ruse*, 27 februarie 2023 (online).

Dorin-Demostene Iancu (Arhiva Patriarhiei), *Ortodoxia din Balcani între Germania nazistă și URSS. Metode și planuri de influențare a teologilor*, 14 martie 2023.

Daniel Cain (ISSEE), *Locuri, oameni și fapte: Consulatul român de la Monastir*, 28 martie 2023.

Simona Nicolae (ISSEE), *De ce și cum am tradus și editat Antologia Palatină*, 11 aprilie 2023.

Vera Tchentsova (Paris): *The Oxford Copies of the Book of the Divine Liturgies printed in 1701 in Snagov*, 2 mai 2023 (online).

Lucian Vasile (IICCMER), *Anticamera libertății. Exilul românesc și Balcanii la începutul regimului communist*, 9 mai 2023.

Sergiu Iosipescu, Raluca Iosipescu (Institutul Național al Patrimoniului), *Pontul nord-vestic în secolele XIII-XVI. Castelele și cetățile de la Orhei și Soroca*, 30 mai 2023.

Cristina Codarcea (ISSEE), *Competiție, precaritate și rețele de influență în construcția noii episcopii de Nicopole, în secolul al XVII-lea*, 6 iunie 2023.

Elena Siupiur (ISSEE), *Acum șase decenii. Amintiri despre Institutul de Studii Sud-Est Europene*, 13 iunie 2023.

Marius Diaconescu (Universitatea din București), *Istoria unui eșec diplomatic: negocierile româno-bulgare pentru delimitarea platoului continental*, 27 iunie 2023.

Hasan Çolak (Ankara): *When a Catholic is invested as the Orthodox patriarch of Antioch: Serafeim/Kyrillos Tanas and the Ottoman central administration*, 12 septembrie 2023 (online).

Ioana Feodorov (ISSEE/TYPARABIC): *Sylvester of Antioch's Arabic Books Printed in 1747 at Bucharest. Recent Findings*, 19 septembrie 2023.

Oana Dimitriu (BAR), *Xilografura de carte în secolul premodernismului românesc*, 10 octombrie 2023.

Oana Mădălina Popescu (BAR), *O categorie aparte a actelor de cancelarie românești din secolele XVII-XIX: Hrisoavele decorate cu icoane*, 17 octombrie 2023.

- Charbel Nassif (Beirut), *À la Croisée des Cultures: L'imprimerie de Khenchara, une Exploration des Thèmes Livresques et des Gravures*, 31 octombrie 2023 (online)
- Arh. Policarp Chițulescu (Biblioteca Sf. Sinod/TYPARABIC), *Noutăți despre întâia tipografie arabă din Moldova*, 14 noiembrie 2023.
- Paul E. Michelson (Huntington University), *C.S. Lewis, Historian and Medievalist*, 21 noiembrie 2023.
- Mihail-George Hâncu (ISSEE), *Raporturile dintre traducerea românească a Paliei istorice și cele două versiuni slavone*, 5 decembrie 2023.
- Daniel Cain (ISSEE), *Poveștile ostroavelor dunărene: Stat și recreere, în perioada comunistă*, 19 decembrie 2023.

CONFERINȚELE SOCIETĂȚII DE STUDII BIZANTINE (INSTITUTUL DE STUDII SUD-EST EUROPENE)

Societatea Română de Studii Bizantine își desfășoară activitatea în Institutul de Studii Sud-Est Europene și organizează conferințe lunare. **8 conferințe** au fost organizate în anul 2023, în regim on-line:

- Grigori Simeonov (Vienna), *Pastoralism in Macedonia from the tenth to the thirteenth centuries. Levels of mobility, everyday life, and economic impact*, 17 ianuarie 2023.
- Lorenzo Ciolfi (Paris), *Oedipe à Byzance. Le rapport conflictuel entre l'héritage de Jean III Vatatzès et les projets de Michel VIII Paléologue*, 21 februarie 2023.
- Annemarie Weyl Carr (Dallas, TX), *Reflections on the Eleousa of Kykkos Monastery*, 25 aprilie 2023.
- Béatrice Caseau (Paris), *Perception des stylites à l'époque médiobyzantine*, 23 mai 2023.
- Nunzio Bianchi (Bari), *Photius and the ancient novel*, 20 iunie 2023.
- Elisabeta Negrău (București), *Hagiografie și identitate: sfinți din Dacia și Tracia în menologurile medievale din Balcani și Țările Române*, 24 octombrie 2023.
- András Kraft (Vienna), *Apocalyptic Rhetoric in Niketas Choniates' History*, 28 noiembrie 2023.
- Antonio Rigo (Venezia), *Le Mont Athos (et Lavra) dans la seconde moitié du XIVe siècle: le témoignage des Vies de Niphon et de Romylos et d'autres textes hagiographiques*, 11 decembrie 2023.

Societatea Română de Studii Bizantine și Institutul de Studii Sud-Est Europene editează o revistă (*Études byzantines et post-byzantines*) și o colecție internațională (Supplementa *Études byzantines et post-byzantines*), la Heidelberg. La sfârșitul anului 2023 au apărut două noi titluri:

- Études byzantines et post-byzantines* 5 (XII), 2023 = Mircea Duluș, Nunzio Bianchi (eds.), *Legacies and Entanglements: Religious Identity, Cultural Tradition and Political Order in the Byzantine Sphere*, Heidelberg, Herlo Verlag, 320 p.
- Paolo Odorico, *Méthodes et contextes dans la littérature byzantine*. Recueil d'études, édité par Andrei Timotin et Ovidiu Olar, 2023, Heidelberg, Herlo Verlag, 432 p. (Supplementa EBPB 4)

STAGII DE CERCETARE ÎN STRĂINĂTATE

- Nicholas Bishara, curs de formare la Real Centro Universitario María Cristina la San Lorenzo de El Escorial, 5–9 iunie 2023.
- Cristina Codarcea, bursieră la Accademia di Romania (Roma), septembrie-decembrie 2023.
- Radu Dipratu, stagiul de cercetare la Österreichische Nationalbibliothek și Österreichisches Staatsarchiv, Viena, 31 iulie – 21 august 2023.
- Ștefan Dorondel, stagiul de cercetare la Universitatea din Regensburg, Germania, 15 octombrie 2023-10 februarie 2024.
- Mircea Duluș, stagiul de cercetare la Universitatea din Viena, acordat de Tsiter-Kontopoulou Fund, mai 2023.
- Ioana Feodorov, stagii de cercetare la Gotha (19-24 iunie 2023), Tbilisi (27 iunie-4 iulie 2023) și la Oxford-Londra (11-22 iulie 2023).
- Mihail-George Hâncu, stagiul de cercetare la Belgrad, Serbia, în perioada 18 septembrie – 30 septembrie 2023, prin schimb interacademic.
- Oana Iacobovschi, stagiul de cercetare la Tbilisi (National Manuscript Center and the National Parliamentary Library of Georgia), 27 iunie-4 iulie 2023.
- Vasilica Lungu, stagiul de cercetare la Labraunda, Turcia, 6-26.08.2023.
- Mihail Mitrea, stagiul de cercetare la Bibliotecile Universității Catolice (KU Leuven), Artes Erasmushuis și Maurits Sabbebibliotheek, 07-20.02.2023; stagiul de cercetare la Biblioteca Apostolica Vaticana, Vatican, 12-16.06.2023; stagiul de cercetare la Centrul de Studii Slavo-Bizantine Profesor Ivan Dujčev, Sofia; Muntele Athos; Fundația Patriarhală pentru Studii Patristice, Mănăstirea Vlatadon, Salonic, 10-25.10.2023.
- David Linus Neagu, stagiul de cercetare la Tbilisi (National Manuscript Center and the National Parliamentary Library of Georgia), 27 iunie-4 iulie 2023.
- Stelu Șerban, cercetări de teren în Bulgaria: Vidin, Pleven, Silistra, Sofia, mai-noiembrie, 2023.
- Marilena Vlad, stagiul de cercetare la École Pratique des Hautes Études, Paris, 1-30 iulie 2023.

PREMII

-

BURSE ȘI GRANTURI

1. ERC Advanced Grant (în cadrul programului Horizon 2020 – European Research Council, Call ERC-2019-ADG): 883219 – TYPARABIC: *Early Arabic printing for the Arab Christians. Cultural transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near-East in the 18th century* (2021-2026), coord. Dr. habil. Ioana Feodorov. În cadrul proiectului lucrează un colectiv format din 17 cercetători din România (6 din ISSEE), Ucraina, Turcia, Liban, Bulgaria, Franța și Belgia.
2. Constantin Ardeleanu, participare la proiectul *Leibniz Contested Waterways. Governance and Ecology on the Lower Danube, 1800-2018*, Leibniz-Institut für Ost- und Südosteuropaforschung, Regensburg; Principal Investigator al proiectului *PCE Entangled Histories of the Danubian Quarantine System (1774–1914)*, finanțat de UEFISCDI și derulat în cadrul Colegiului Noua Europă.

3. Nicholas Bishara, participare la ERC Advanced Grant TYPARABIC, *Early Arabic Printing for the Arabic-Speaking Christians. Cultural Transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near East in the 18th Century*; coordonator Dr. Habil. Ioana Feodorov.
4. Radu Dipratu, participare la ERC Advanced Grant TYPARABIC, *Early Arabic Printing for the Arabic-Speaking Christians. Cultural Transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near East in the 18th Century*; coordonator Dr. Habil. Ioana Feodorov; începând cu 1 iulie 2021.
5. Mircea Duluș, participare la proiectul PCE *Ordine și ierarhie în antichitatea târzie și în gândirea bizantină* (cod PN-III-P1-1.1-PD-2021-0220), în desfășurare în ISSEE (2022-2024); grant la Tsiter-Kontopoulou Research Stipends at the Department of Byzantine and Modern Greek Studies, University of Vienna.
6. Ioana Feodorov, Principal Investigator al ERC Advanced Grant TYPARABIC, *Early Arabic Printing for the Arabic-Speaking Christians. Cultural Transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near East in the 18th Century*, ISSEE, 2021-2026.
7. Mihail-George Hâncu, participare la proiectul AKATHYMN, *The Oldest Romanian Manuscript and Printed Versions of the Akathistos Hymn (17th Century), The History of a Liturgical Masterpiece between Text and Image*, PN-III-P4-ID-PCE-2020-0995, finanțat de UEFISCDI, New Europe College, coord. Dr. Emanuela Timotin (2021-2023).
8. Oana Iacobovschi, participare în proiectul AKATHYMN, *The Oldest Romanian Manuscript and Printed Versions of the Akathistos Hymn (17th Century), The History of a Liturgical Masterpiece between Text and Image*, PN-III-P4-ID-PCE-2020-0995, finanțat de UEFISCDI, New Europe College, coord. Dr. Emanuela Timotin; participare la ERC Advanced Grant TYPARABIC, *Early Arabic Printing for the Arabic-Speaking Christians. Cultural Transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near East in the 18th Century*; coordonator Dr. Habil. Ioana Feodorov.
9. Mihail Mitrea, Humboldt Research Fellowship for Postdoctoral Researchers, Universitatea din Köln, 01 iulie 2022 – 30 iunie 2024; director al proiectului postdoctoral *Rugăciuni în Bizanțul târziu. O explorare teologică și socială a rugăciunilor (inedite) compuse de Filotei Kokkinos* (cod PN-III-P4-PCE-2021-0417), finanțat de Ministerul Educației și Cercetării, prin UEFISCDI, în desfășurare în ISSEE, în perioada 2 iunie 2022 – 31 martie 2024.
10. David Linus Neagu, Junior Researcher în ERC Advanced Grant TYPARABIC. *Early Arabic Printing for the Arab Christians. Cultural Transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near-East in the 18th Century*, coord. Dr. Ioana Feodorov.
11. Stelu Șerban, membru în cadrul proiectului *Stat, comunități și natură în zona Dunării de jos: O istorie a insulelor dunărene (1830-2020)*, finanțat de UEFISCDI (director Stefan Dorondel, PCE 1642021), proiect în cadrul căruia ISSEE este participant (2021-2023).
12. Mihai Țipău, Senior Researcher în ERC Advanced Grant TYPARABIC. *Early Arabic Printing for the Arab Christians. Cultural Transfers between Eastern Europe and the Ottoman Near-East in the 18th Century*, coord. Dr. Ioana Feodorov.
13. Marilena Vlad, director al proiectului PCE *Ordine și ierarhie în antichitatea târzie și în gândirea bizantină* (cod PN-III-P1-1.1-PD-2021-0220), finanțat de Ministerul Educației și Cercetării, prin UEFISCDI, în desfășurare în ISSEE, în perioada 2 iunie 2022-31 decembrie 2024.

GRANTURI OBȚINUTE ȘI DERULATE ÎN ISSEE ÎN 2023

	Cod proiect/acronim	Tip proiect/program	Nr. contract	Perioada derulare	Director proiect din AR (nume+coordonate)	Sursa de finantare	BUGET, lei/EURO			
							Total		//Anul 2023	
							F	C	F	CF
1	DigiAmphora e	Erasmus	2022-1-BG01-KA220-HED-000088943	01.09.2022-31.08.2024	dr. Vasilica Lungu	Uniunea Europeana	29.300 EUR		56.412 RON	
2	TYPARABIC	ERC Advanced Grant	883219	2021-2026	Dr. habil. Ioana Feodorov	Consiliul European pentru Cercetare	2.500.000 EUR		2.349.933 RON	
3	PN-III-P3-3.6-H2020-2020-0154	UEFISCDI	52/2021	2021-2023	Dr. Habil. Andrei Timotin	UEFISCDI	3.045.062 RON		1.033.081 RON	
4	PN-III-P4-PCE-2021-0417	UEFISCDI	PCE 20/2022	02.06.2022-31.12.2024	Dr. Marilena Vlad	UEFISCDI	1.199.358 RON		488.371 RON	
5	PN-III-P1-1.1-PD-2021-0220	UEFISCDI	PD 105/2022	01.04.2022 – 31.03.2024	Dr. Mihail Mitrea	UEFISCDI	250.000 RON		139.750 RON	

PARTICIPARE LA ORGANIZAȚII, COMISII SAU REDACȚII ȘTIINȚIFICE, EVALUARE DE PROIECTE, COORDONARE DE COLECȚII ȘTIINȚIFICE

Constantin Ardeleanu, vice-președinte și (din iulie 2022) secretar al International Maritime History Association; membru al Security History Network, secretar al Comisiei mixte româno-bulgare de istorie.

Daniel Cain, președinte al Comitetului Național de Studii Sud-Est Europene, președinte al Comisiei mixte româno-bulgare de istorie, director al „Revue des Études Sud-Est Européennes”.

Lia Chisacof, membră a Societății Europene de Studii Neelene; a British Society for Eighteenth Century Studies, a Societății române pentru Secolul al XVIII-lea; a Comitetului de conducere al Societății Române de Studii Bizantine; membră a Comitetului științific al „Études byzantines et post-byzantines”.

Ștefan Dorondel, membru în Comitetul executiv al International Association for Southeast European Anthropology; membru în Board of directors al International Consortium of Environmental History Organizations; Chair al Comitetului internațional pentru premiul Tallinn (acordat de European Society for Environmental History pentru cea mai buna dizertație doctorală pe istoria mediului în Europa).

Mircea Duluș, membru al Comitetului științific al „Études byzantines et post-byzantines”.

Ioana Feodorov, membră a Comitetului de redacție al „Revue des Études Sud-Est Européennes”; Comitetului de redacție al „Études byzantines et post-byzantines”; a

- Comitetului Român al AIESEE; a Comitetului de conducere al Societății Române de Studii Bizantine (vicepreședinte); a Consiliului științific al Bibliotecii Academiei Române; a Consiliului științific al Muzeului Național de Istorie a României; a comitetului științific al seriei *Ecclesiastica Ottomanica* a editurii THE ISIS PRESS, Istanbul; a Consiliului consultativ (Advisory Board) al „Journal of Eastern Christian Studies” (JECS) editat de Brill (Leiden), a Comitetului editorial al revistei “The Oriental Studies”/„Shodoznavstvo” (Сходознавство) a Institutului de Studii Orientale „A. I. Krimskii” al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei, Kiev; a Comitetului de redacție al revistei „Romano-Arabica” publicată de Centrul de Studii Arabe al Universității din București; a British Society for Middle-Eastern Studies (BRISMES) cu sediul la Durham, Marea Britanie; a London Middle East Institute (School of Oriental and African Studies, Londra); a American Oriental Society (SUA); a Union Européenne des Arabisants et Islamisants (UEAI, cu sediul în Belgia); a The Islamic Manuscript Association, Cambridge, Marea Britanie; a European Association for Middle-Eastern Studies, cu sediul la Mainz; a International Orthodox Theological Association (IOTA), SUA; a Centrului de Studii Arabe – Universitatea București, din 1994 (membru fondator); a Asociației Române de Istorie a Religiiilor, București; a Uniunii Scriitorilor din România – Filiala Traduceri București (din 2017); a Asociației „Al. Philippide” – Iași.
- Petre Guran, Secretar general al Societății Române de Studii Bizantine, membru al Comitetului de redacție al „Études byzantines et post-byzantines”, membru în Consiliul de redacție al revistei *Tabor. Tradiție și actualitate în Biserica Ortodoxă Română* a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului; membru în Colegiul de redacție al revistei *Horeb. Revistă de studii teologice* a episcopiei Hușilor; membru în Colegiul editorial al revistei *Teologie și Viață, Revistă de gândire și spiritualitate creștină a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei*.
- Mihail-George Hâncu, membru al Societății Române de Studii Bizantine, al Asociației Slaviștilor din România și al Societății de Studii Clasice din România. Membru al comitetului științific al revistei *Romanoslavica*.
- Oana Iacubovschi, membră a Comitetului de conducere al Societății Române de Studii Bizantine și a Comitetului de redacție al „Études byzantines et post-byzantines”.
- Ligia Livadă-Cadeschi, membru în Colegiul editorial al revistei „Caiete de antropologie istorică”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.
- Vasilica Lungu, Co-director al programului franco-român de cercetări arheologice „*Orgame, Călugăra, Caraburun - nécropole et territoire*”(2018-2025); membră a „Association IARPotHP”= Association for Research Pottery of the Hellenistic Period; membră a Asociației de Studii Iraniene; membră în comitetul de redacție al revistei internaționale *Pontica* (Constanța).
- Mihail Mitrea, Secretar general adjunct al Societății române de studii bizantine, membru al Comitetului de redacție al „Études byzantines et post-byzantines”.
- David Linus Neagu, membru al Societății române de studii bizantine.
- Simona Nicolae, redactor-șef al seriei noi a colecției „Scriptores byzantini”, trezorier al Societății Române de Studii Bizantine; trezorier al Societății de Studii Clasice; membru al Institutului de Studii Clasice al Universității din București; din 2005 membru fondator al Societății Române de Studii Neolene; membru al Comitetului de redacție al „Études byzantines et post-byzantines”.
- Viorel Panaite, directorul Școlii Doctorale de Istorie a Universității din București; membru CNATDCU- Comisia Istorie și Studii culturale; membru CIEPO
- Andrei Pippidi, Redactor-șef al „Revue des Études Sud-Est Européennes”, membru al Comitetului Național de Studii Sud-Est Europene; vicepreședinte al Societății române

de studii bizantine; coordonator (cu Andrei Timotin) al colecției „Bibliothèque de l’Institut d’Études Sud-Est Européennes”, la Editura Istros; membru al Comitetului științific al „Études byzantines et post-byzantines”.

Stelu Șerban, membru în comitetul consultativ (Advisory Board) al International Association for Southeast European Anthropology; membru în Comitetul consultativ/Advisory Board al „Hiperboreea. Journal of the Balkan History Association”.

Andrei Timotin, președinte supleant al „Association Internationale des Études Byzantines” (AIEB), secretar general adjunct al „Association Internationale des Études du Sud-Est européen” (AIESEE); președinte al Societății române de studii bizantine; președinte al Comisiei interacademice de istorie româno-bulgară; vicepreședinte al Comisiei de istorie a CNATDCU; membru al Association des Études Grecques (Paris), al International Society for Neoplatonic Studies (SUA); membru a Comitetul de redacție al „Revue des Études Sud-Est Européennes” și în consiliul editorial al colecției „Scriptores byzantini”; Redactor-șef al revistei „Études byzantines et post-byzantines” (nouvelle série) ; editor al colecției „Supplementa Études byzantines et post-byzantines” (Heidelberg); coeditor al colecției „Bibliothèque de l’Institut d’Études Sud-Est Européennes” la Editura Istros; membru al Societății de Studii Clasice.

Mihai Țipău, membru al Comitetului de conducere al Societății Române de Studii Bizantine, membru al Comitetului de redacție al „Études byzantines et post-byzantines”.

Florin Țurcanu, director al Centre regional francophone d’études avancées (CEREFREA) al Universității din București.

Cătălina Vătășescu, membră în Societatea Română de Dialectologie; în comitetul de redacție al RESEE; membră în Comitetul Național al AIESEE; membră a bordului revistei Studii Clasice; membră în Colegiul de redacție al revistei „Fonetica și dialectologie”; membră în Bordul revistei „Studia Albanica”, Tirana; membră în Societatea de Studii Clasice.

Marilena Vlad, membră a International Plato Society; International Society for Neoplatonic Studies; membră în comitetul de redacție al revistei „Chôra. Revue d’études anciennes et médiévales: philosophie, théologie, sciences”; membră a Societății române de studii bizantine; membră a *Association des Études grecques*, Paris; membră în bordul seriei “Theandrites Studies in Byzantine Philosophy and Christian Platonism”.

FORMAREA PROFESIONALĂ ÎN ISSEE

În Institutul de Studii Sud-Est Europene sunt organizate săptămânal **cursuri de limbi balcanice**, care au ca obiectiv formarea cercetătorilor din ISSEE și din alte institute ale Academiei Române. Ele sunt organizate în regim on-line:

Ștefan Petrescu, **cursuri de limbă neogreacă**

Mihail-George Hâncu, **cursuri de limbă sârbă și slavă veche**

Radu Dipratu, **cursuri de limbă turcă osmană**

ACTIVITATEA DIDACTICĂ A MEMBRILOR ISSEE

Constantin Ardeleanu, Prof. univ. dr., Facultatea de Istorie a Universității din București.

Daniel Cain, cadru didactic asociat la Universitatea din București, Facultatea de Istorie.

Cristina Codarcea, cadru didactic asociat, Universitatea din București, Facultatea de istorie, curs metodologic *Antropologie istorică a Balcanilor*.

Mihail-George Hâncu, curs de limbă slavă veche la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan –

- Al. Rosetti” al Academiei Române; curs de limba slavă veche în cadrul cursurilor Școlii Dan Slușanschi de Limbi Clasice și Orientale, organizate de Centrul de Cercetare Ecumenică Sibiu.
- Ligia Livadă-Cadeschi, cursuri și seminarii la nivel de licență și de master în cadrul Facultății de Științe Politice, Universitatea din București.
- Mihail Mitrea, cursuri și seminarii la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.
- Simona Nicolae, cursuri în cadrul Universității din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Departamentul de Limbi și Literaturi Romanice, Clasice și Neogreacă.
- Viorel Panaite, Profesor la Universitatea din București, Facultatea de Istorie; Director Școala doctorală de istorie.
- Andrei Timotin, membru al Școlii doctorale de Istorie al Universității din București.
- Florin Țurcanu, cursuri și seminarii la nivel de licență și de master în cadrul Facultății de Științe politice, Universitatea din București.
- Oana Uță, cursuri de istorie a limbii române și cursuri practice de limba română la Universitatea din Oxford.
- Marilena Vlad, cadru didactic asociat la Universitatea din București, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Programul de master de Studii religioase.

COORDONARE DE DOCTORANZI

În prezent, în Institutul de Studii Sud-Est Europene activează trei conducători de doctorate afiliați la SCOSAAR și sunt înscriși opt doctoranzi:

Lia Chisacof, SCOSAAR, Institutul de Studii Sud-Est Europene (4 doctoranzi)

Ioana Feodorov, SCOSAAR, Institutul de Studii Sud-Est Europene (3 doctoranzi)

Ștefan Popa, SCOSAAR, Institutul de Studii Sud-Est Europene (1 doctorand)

Alți cinci cercetători din ISSEE conduc doctorate la Universitatea din București și Universitatea Dunărea de Jos din Galați:

Viorel Panaite, Universitatea din București, Facultatea de Istorie.

Andrei Pippidi, Universitatea din București, Facultatea de Istorie.

Andrei Timotin, Universitatea din București, Facultatea de Istorie.

Florin Țurcanu, Universitatea din București, Facultatea de Științe Politice.

Constantin Ardeleanu, Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie a Universității Dunărea de Jos din Galați

DIFUZAREA CUNOȘTINȚELOR ȘTIINȚIFICE ÎN SPAȚIUL PUBLIC

Emisiuni radio, interviuri în presa scrisă

1. Interviu cu Ioana Feodorov, *Să găsim acele teme care completează harta culturală a Europei*, Ziarul Lumina, joi, 16 februarie 2023, pag. 1, 8-9.

Articole științifice destinate publicului larg

1. Ioana Feodorov, „The Medieval Art Scholar and Kind Friend We All Miss” (in memoriam

- Acad. Răzvan Theodorescu), *Academica*, XXXIII, 390-391, nr. 4-5, aprilie-mai 2023, p. 46-51.
2. Petre Guran, articole de istoria a României, a Sud-estului european și a spiritualității ortodoxe, în Revista DILEMA: bilunar.
 3. Simona Nicolae, „Regal de poezie”, *Cafeneaua literară*, nr.3/241, martie 2023, anul XXI, pag. 19–22, grupaj de versuri din Antologia Palatină, cartea a V-a.

Alte evenimente culturale

- Ioana Feodorov, lansare de carte *Arabic Printing for the Christians in Ottoman Lands. The East-European Connection*, De Gruyter, 2023, la Muzeul Național de Istorie a României, 1 noiembrie 2023.
- Simona Nicolae, lansarea volumului *Antologia Palatină*, cartea a V-a, în cadrul Târgului de carte Gaudeamus, București, 25 noiembrie 2023. Participanți: Alexandru Nicolae, Gabriela Creția, Simona Popescu, Liviu Franga.
- Ștefan Petrescu, lansare de carte *Iulius Barasch*, Librăria Humanitas (Cișmigiu), 28 octombrie 2023
- Oana Uță, organizarea expoziției *Romanian in Oxford: Celebrating 10 Years of the Romanian Lectorate*, împreună cu Taylor Institution Library (15.05.2023-9.06.2023).